

Norges vassdrags- og energidirektorat NVE
Postboks 5091 Majorstuen
0301 OSLO

Sendt per e-post til nve@nve.no

Vår saksbehandler
Maren Aasan

Vår dato
19.09.2023
Deres dato
30.06.2023

Vår referanse
23/00548-2
Deres referanse
202309903

Høringsuttalelse fra Norges Bondelag - Forslag til ny forskrift om håndtering av energiknapphet og kraftrasjonering (kraftrasjoneringsforskriften)

Innledning

Norges Bondelag viser til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) sitt brev av 30. juni 2023 med forslag til ny forskrift om håndtering av energiknapphet og kraftrasjonering, og takker for muligheten til å komme med innspill.

Norges Bondelag støtter at NVE oppdaterer regelverket med mål om å styrke forsyningssikkerheten, og at NVE foreslår at sluttbrukere med kritiske samfunnsfunksjoner i mindre grad bør berøres av en kraftrasjonering. Det er viktig at matproduksjon og matdistribusjon er nevnt som eksempel på slike sluttbrukere.

Norges Bondelag vil understreke at norsk matproduksjon ikke bør berøres av kraftrasjonering, både av hensyn til dyrevelferd og matsikkerhet. Dette innebærer at norsk landbruk bør skjermes også ved behov for prioritering mellom sluttbrukerne som har kritiske samfunnsfunksjoner. En nærmere redegjørelse følger.

Prinsipper for fordeling av energi ved kraftrasjonering

Høringsnotatets punkt 6.5 redegjør for planlegging av kraftrasjonering, men utdyper ikke hva som skal stå i veilederen, utover at veilederen til forskriften vil synliggjøre konkrete grupper av sluttbrukere som i minst mulig grad bør berøres av en kraftrasjonering. Det er positivt at NVE nevner matproduksjon og matdistribusjon som eksempler på slike sluttbrukere som har kritiske samfunnsfunksjoner, og som i mindre grad bør berøres av en kraftrasjonering.

Norges Bondelag vil understreke viktigheten av at landbruket og norsk matproduksjon er en av de konkrete gruppene som må skjermes ved en kraftrasjonering, både av hensyn til matsikkerhet og ikke minst av hensyn til dyrevelferd. Dette gjelder også dersom det må foretas en prioritering mellom de ulike sluttbrukerne med kritiske samfunnsfunksjoner, da konsekvensene ved kraftrasjonering innenfor landbruket i løpet av kort tid vil kunne bli svært alvorlige.

Dyrevelferd

Dagens landbruk er høyteknologisk, og alt fra fôring og melking av dyrene til vanning av åkeren er i stor grad elektrifisert og krever stabil tilgang til kraft. Mange maskiner og instrumenter er ømfintlige for kraftutfall og store svingninger i spenningsnivå.

Bondelagets Servicekontor AS

Norges Bondelag

Postadresse: Postboks 9354 Grønland, 0135 OSLO, Tlf: 22 05 45 00
Besøksadresse: Landbrukets Hus, Hollendergata 5, 0190 OSLO
Bankkonto: 8101.05. 91392, **Org.nr.:** 985063001 MVA
bondelaget@bondelaget.no, www.bondelaget.no

Bankkonto: 8101.05.12891
Org.nr: 939678670

Dyrevelferdsloven med forskrifter setter strenge krav til at produsenten skal sikre et tilstrekkelig godt livsmiljø for blant annet dyrehold i landbruksproduksjon. Et forsvarlig dyrehold forutsetter en stabil tilgang til elektrisk kraft. Mange dyr holdes innendørs, gjennom hele eller deler av året, og kutt i strømforsyningen vil i løpet av kort tid medføre alvorlige mangler i dyrenes livsmiljø. Eksempler på dette er manglende ventilasjon, varme, melkeroboter som ikke fungerer og i noen tilfeller også brudd i fôr- og vannforsyning. Brudd i strømforsyningen vil også kunne påvirke alarmanlegg for brann med videre, noe som vil utgjøre en risiko for at branntilløp ikke oppdages i tide. En rasjonering av strøm som berører landbruket vil kunne få store og uholdbare konsekvenser for bondens mulighet til å oppfylle kravene til god dyrevelferd. I for eksempel fjørfehold vil bare relativt kortvarige bortfall av kraft kunne føre til omfattende lidelser og død i besetningen.

Matsikkerhet

Regjeringen la 29. november 2022 frem en ny strategi for matsikkerhet, aktualisert av klimaendringene, pandemi og Ukraina-krigen. Målet er økt lokal produksjon og selvforsyning, og vil være stadig viktigere i tiden fremover. Matsikkerhet er sentralt i enhver stats grunnleggende nasjonale beredskap og samfunnsikkerhet. For å kunne følge opp regjeringens strategi, vil landbruket være avhengig av å ha stabil tilgang til kraft.

Oppsummert

Norges Bondelag vil understreke at norsk matproduksjon ikke bør berøres av en kraftrasjonering, både av hensyn til dyrevelferd og matsikkerhet. Dette innebærer også at norsk matproduksjon bør skjermes ved behov for prioritering mellom sluttbrukerne som har kritiske samfunnsfunksjoner.

Med vennlig hilsen

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Olav A. Røssaak

Maren Aasan